

ด่วนมาก
ที่ กต ๐๗๐๔/๘๗๕

ชวท. ๖๓๐
วันที่ 15 ก.ค. 58
เวลา 9.50 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส16306
วันที่ : ๑14348/58
วันที่ : 15 ก.ค. 58 เวลา : 9:31

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ผลการประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๗ (7th Mekong-Japan Summit)
และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเห็นชอบให้เสนอ
คณะรัฐมนตรี
๒. ยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๕ เพื่อความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น พร้อมคำแปล
๓. ตารางติดตามผลการประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๗ (7th Mekong - Japan
Summit) และผลการหารือทวิภาคี

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่อง ผลการประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๗
และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศ (พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ
ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ นายกรัฐมนตรีได้เข้าร่วมการประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๗ และกิจกรรม
ที่เกี่ยวข้อง ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๓ - ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๑.๒ ความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น (Mekong-Japan Cooperation) ริเริ่มขึ้น
เมื่อปี ๒๕๕๑ ประกอบด้วยสมาชิก ๖ ประเทศ คือ กัมพูชา สปป. ลาว เมียนมาร์ ไทย เวียดนาม และ
ญี่ปุ่น โดยไทยมีบทบาทในการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาาร่วมกับญี่ปุ่นในลุ่มน้ำโขง ส่งเสริมการเจริญเติบโต
อย่างยั่งยืน ยกย่องความเป็นอยู่ของประเทศสมาชิก นำไปสู่การลดช่องว่างทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน
ประกอบด้วยสาขาความร่วมมือ อาทิ การเชื่อมโยงทางคมนาคมขนส่ง การค้าและการลงทุน การพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามนัยมาตรา ๔(๗) ของพระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์
ระหว่างประเทศและการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ของไทย

๓. ความเร่งด่วน

การประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๘ จะมีขึ้นในปี ๒๕๕๙ ที่ สปป. ลาว
กระทรวงการต่างประเทศจึงขอความกรุณานำเสนอเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีในโอกาสแรก เพื่อ
มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามตารางติดตามผลการประชุม

/ ๔. สำคัญ...

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและกฎหมาย

๔.๑ การประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๗ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น ๓ ช่วง ได้แก่ (๑) ช่วงกิจกรรมหลัก (๒) การหารือทวิภาคี และ (๓) กิจกรรมคู่ขนาน

๔.๒ กิจกรรมหลัก

๔.๒.๑ การเข้าเฝ้าสมเด็จพระจักรพรรดิและจักรพรรดินีญี่ปุ่น โดยนายกรัฐมนตรี ได้กล่าวอัญเชิญพระราชกระแสน้ำในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ใจความว่า ขอถวายพระพรให้ทั้งสองพระองค์มีพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง

๔.๒.๒ การประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น

๔.๒.๒.๑ ผู้นำประเทศลุ่มน้ำโขงขอบคุณญี่ปุ่นที่ได้ประกาศให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาเพิ่มเติมเป็นเงินจำนวน ๗๕๐,๐๐๐ ล้านเยน (ประมาณ ๒๐๕,๘๐๐ ล้านบาท) สำหรับการดำเนินโครงการในกรอบลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นในอีก ๓ ปีข้างหน้า โดยที่ประชุมได้หารือการดำเนินงานความร่วมมือภายใต้กรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นในสาขาที่สำคัญ ดังนี้

๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านอุตสาหกรรมและขนส่ง ที่ประชุมเห็นพ้องให้ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ โดยร่วมมือรักษาสสิ่งแวดล้อมให้สมดุล ซึ่งญี่ปุ่นยินดีแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม โดยไทยย้ำความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศเพื่อนบ้าน โดยไทยได้เห็นชอบวงเงินกู้จำนวน ๔,๘๐๐ ล้านบาท สำหรับการพัฒนาเส้นทางบ้านพุน้ำร้อน - ทวาย เพื่อเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายเข้ากับกรุงเทพฯ และขอให้ญี่ปุ่นสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของไทย และส่งเสริมการลงทุนต่อเนื่องไปยังประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะ “บวกหนึ่ง” ทั้งนี้ เมียนมาร์เน้นการเชื่อมโยงกับจีน อาเซียน และอินเดีย เพื่อพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจในภูมิภาค

๒) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านอุตสาหกรรมและความเชื่อมโยง ด้านกฎระเบียบ ที่ประชุมเห็นพ้องให้พัฒนาโครงสร้างอุตสาหกรรมในลุ่มน้ำโขงและส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยประเทศลุ่มน้ำโขงขอรับการสนับสนุนจากญี่ปุ่นในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาแรงงานที่มีทักษะในภาคการผลิต และพร้อมร่วมมือในลักษณะไตรภาคีกับญี่ปุ่นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาคอุตสาหกรรม

๓) การพัฒนาที่ยั่งยืนสู่การเป็นอนูภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเขียวขจี ที่ประชุมเห็นพ้องในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้ ไทยกล่าวยินดีที่ได้ร่วมกับญี่ปุ่นเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม Green Mekong Forum ซึ่งเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างประเทศสมาชิกในประเด็นสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำโขงอย่างต่อเนื่อง

๔) การประสานงานกับกรอบความร่วมมืออื่นในอนูภูมิภาค ที่ประชุมเห็นพ้องให้มีการประสานงานกับกรอบอื่น ๆ ในภูมิภาค อาทิ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอินโดจีน - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (ACMECS) ที่ไทยเป็นฝ่ายริเริ่ม ซอร์ริเริ่มลุ่มน้ำโขงตอนล่าง (LMI) ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างลุ่มน้ำโขงกับสหรัฐอเมริกา รวมถึงองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๓ การรับรองยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๕ เพื่อความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ซึ่งระบุวิสัยทัศน์การพัฒนาลุ่มน้ำโขงระหว่างปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ โดยมีใจความสำคัญเน้นย้ำการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ กล่าวคือการพัฒนาที่ยั่งยืน มั่นคง และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ญี่ปุ่นได้เสนอให้เพิ่มประเด็นภูมิภาคและโลกในยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๕ ได้แก่ (๑) ประเด็นคาบสมุทรเกาหลี สนับสนุนความพยายามที่จะทำให้คาบสมุทรเกาหลีปราศจากอาวุธนิวเคลียร์โดยสันติวิธี (๒) สถานการณ์ทะเลจีนใต้ โดยย้ำถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้อย่างเต็มรูปแบบและมีประสิทธิภาพ และการจัดทำแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว และ (๓) การปฏิรูปสหประชาชาติ โดยย้ำถึงการสนับสนุนการปฏิรูป

คณะมนตรีความมั่นคง และการสนับสนุนของประเทศลุ่มน้ำโขงต่อการเป็นสมาชิกถาวรคณะมนตรีความมั่นคงของญี่ปุ่นภายใต้การปฏิรูปแล้ว ทั้งนี้ เนื่องจากญี่ปุ่นต้องการใช้โอกาสนี้แสดงบทบาทตนในอนุภูมิภาคและบทบาทด้านความมั่นคงในเอเชีย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเมืองภายในของญี่ปุ่น อีกทั้งต้องการคานาอิทธิพลของจีนในอนุภูมิภาค ขณะที่ประเทศลุ่มน้ำโขงส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นประเด็นการเมืองที่อ่อนไหว และไม่ควรรบในกรอบความร่วมมือนี้ เนื่องจากเป็นกรอบด้านเศรษฐกิจ ไทยจึงได้เสนอให้มีการปรับถ้อยคำที่เป็นที่ยอมรับต่อทุกฝ่าย ซึ่งทุกประเทศให้การสนับสนุน และนำถ้อยคำที่ไทยเสนอไปปรับใช้ในร่างยุทธศาสตร์ฯ ทำให้สามารถบรรลุฉันทมติได้ โดยประเทศลุ่มน้ำโขงได้ขอบคุณที่ไทยได้ช่วยนำเสนอถ้อยคำดังกล่าว

๔.๓ การหารือทวิภาคี

๔.๓.๑ การหารือระหว่างนายกรัฐมนตรีกับนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น

๔.๓.๑.๑ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นได้แจ้งว่า ฝ่ายญี่ปุ่นกำลังเร่งพิจารณาข้อเรียกร้อง ของฝ่ายไทยด้านสินค้าเกษตร ซึ่งฝ่ายญี่ปุ่นได้เสนอให้มีการจัดทำเอกสารความร่วมมือด้านสินค้าเกษตร โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองฝ่ายได้หารือกันและเห็นพ้องในหลักการให้จัดทำเอกสารดังกล่าว รวมทั้งจัดตั้งกลไกการหารือระดับสูงเพื่อเจรจาเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องในโอกาสแรก และการจัดประชุมคณะกรรมการร่วมในความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น (JTEPA Joint Committee) ในระดับรัฐมนตรี นอกจากนี้ ผู้นำทั้งสองฝ่ายขอให้สถานเอกอัครราชทูตของทั้งสองฝ่ายติดตามความคืบหน้าอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ ฝ่ายญี่ปุ่นขอให้ฝ่ายไทยขยายเกณฑ์การอนุญาตนำเข้าส้มโอมะ และยกเลิกข้อจำกัดในการนำเข้าเนื้อวัวจากญี่ปุ่น

๔.๓.๑.๒ ฝ่ายไทยแสดงความเข้าใจและสนับสนุนบทบาทด้านความมั่นคงใหม่ of ญี่ปุ่น และพร้อมที่จะมีความร่วมมือกับญี่ปุ่นในด้านการทหารต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม ความร่วมมือด้านเทคโนโลยีด้านการทหาร

๔.๓.๑.๓ ผู้นำทั้งสองยินดีต่อความคืบหน้าในโครงการความร่วมมือระบบรางไทย - ญี่ปุ่น และการลงนามบันทึกแสดงเจตจำนงโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายระหว่างไทย เมียนมาร์ และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นความร่วมมือในลักษณะไตรภาคี

๔.๓.๑.๔ นายกรัฐมนตรีเชิญชวนให้ญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายภายในปี ๒๕๕๘ และ ๒๕๕๙ นอกจากนี้ เน้นย้ำให้ญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในสถาบันวิจัยการแปรรูปยางพารา และศูนย์ตรวจสอบคุณภาพรถยนต์ และขอให้ญี่ปุ่นส่งเสริมความร่วมมือด้านโรงไฟฟ้าพลังงานสะอาด

๔.๓.๒ การหารือระหว่างรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น โดยรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้ย้ำการผลักดันให้ความร่วมมือด้านสินค้าเกษตรมีผลเป็นรูปธรรมสูงสุด และได้เชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นมาเยือนไทย เพื่อร่วมประชุม JTEPA Joint Committee และหารือถึงความร่วมมือทวิภาคีระหว่างกัน โดยได้เห็นพ้องในหลักการให้จัดทำเอกสารความร่วมมือด้านสินค้าเกษตร และจัดตั้งกลไกการหารือระดับสูงเพื่อเจรจาเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังได้ขอให้ฝ่ายญี่ปุ่นช่วยเร่งรัดกระบวนการส่งผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบินมาไทยเพื่อให้ความช่วยเหลือกรรมการบินพลเรือนปรับปรุงกระบวนการด้านอากาศยาน และระบบฐานข้อมูล

๔.๔ กิจกรรมคู่ขนาน

๔.๔.๑ การสัมมนา Mekong Five Economic Forum โดยองค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น (JETRO) ผู้นำประเทศลุ่มน้ำโขงได้ขอบคุณนักลงทุนญี่ปุ่นที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศตนและช่วยสนับสนุนให้ลุ่มน้ำโขงกลายเป็นฐานการผลิตเดียว และแสดงความหวังว่า นักธุรกิจญี่ปุ่นจะเพิ่มการค้าการลงทุน รวมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูงให้แก่อนุภูมิภาค นอกจากนี้ ผู้นำต่างให้ความสำคัญกับการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

๔.๔.๒ งานเลี้ยงอาหารกลางวันกับสมาพันธ์ธุรกิจ (Keidanren) และสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมญี่ปุ่น (JCCI) ไทยแจ้งว่า ได้ออกมาตรการสนับสนุนนักลงทุนจากต่างประเทศในหลายลักษณะ อาทิ ส่งเสริมให้เข้าไปจัดตั้งสำนักงานใหญ่ระหว่างประเทศ (ROH) และบริษัทการค้าระหว่างประเทศ (ITC) ส่งเสริมให้ใช้ไทยเป็นฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะ “บวกหนึ่ง” และเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและปรับปรุงกฎระเบียบ เพื่ออำนวยความสะดวกการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ นอกจากนี้ ไทยได้ขอให้นักลงทุนญี่ปุ่นสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของไทย การเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศเพื่อนบ้านและโครงการทวาย ถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ผ่านการลงทุนและการวิจัยและพัฒนา ร่วมส่งเสริมการประกอบกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มการลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ร่วมส่งเสริมการร่วมทุนระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน และร่วมพัฒนาทักษะแรงงานในอนุภูมิภาคเพื่อตอบสนองภาคอุตสาหกรรมและรองรับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๕. ข้อกฎหมายและมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๕ เพื่อความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น เป็นเอกสารที่ประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันทางด้านนโยบาย มิได้มีบริบทที่เป็นการแสดงเจตนาที่จะก่อให้เกิดพันธกรณีระหว่างกันในลักษณะที่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่ใช่สนธิสัญญาภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗

๖. ข้อเสนอส่วนราชการ

๖.๑ จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจผลักดันและขับเคลื่อนการปฏิบัติงานด้านเศรษฐกิจในภาพรวม ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้เป็นแนวทางเดียวกัน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลัก และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน

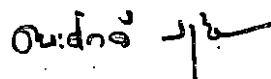
๖.๒ กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนผลการหารือทวิภาคีในข้อ ๔.๓ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดทำเอกสารความร่วมมือด้านสินค้าเกษตร

๖.๓ กระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมที่จะจัดประชุมความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น (JTEPA) ได้ตั้งแต่ปลายเดือนกันยายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

๖.๔ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามผลการปฏิบัติตามตารางติดตามผลการประชุมตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ธนศักดิ์ ปัทมยาประกร)

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๑๕๕

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๔๐